

OM DU HADE LEVT DET LIVET SOM DIN PAPPA VILLE, HADE DU ÅNGRAT DIG DÅ?

Arbete med hedersfrågor i skolan och svenskundervisningen

Pia Raattamaa Visén och Anna Vogel

19 november 2024

Stockholms
universitet

Våra studier

Om du hade levt det livet som din pappa ville, hade du ångrat dig då? - Analyser av elevfrågor i ett temaarbete om hedersnormer (2024)

Heder - Ungdomars förhandling kring ett laddat begrepp (under utgivning)

Heder, informationsskällor och positionering - Ungdomars beskrivningar av heder kopplade till jämställdhet och fredliga och inkluderande samhällen (antagen med ändringar)

Att närma sig ett kontroversiellt ämne – En analys av elevfrågor om en bok om hedersförtryck (under arbete)

Ett demokratiskt samtal? – Analyser av hur elevfrågor under ett författarbesök bidrar till att skapa ett rum där hedersnormer kan utforskas (under arbete)

Om du hade levt det livet som din pappa ville, hade du ångrat dig då? Analyser av elevfrågor i ett temaarbete om hedersnormer (2024)

Likvärdighetskod

Hederskod

Fick du mycket olaga hot av dina anhöriga som varit involverade i denna fruktansvärda situation som utspelade sig i din bok?

Rörelser

Tycker inte du att din pappa försökte ta hand om dig och skydda dig delvis när han betedde sig så? Han kanske gjorde så för att kanske han ville skydda dig?

Hur kändes det när din pappa drog dig i håret framför alla i en affär?

Om du hade levt det livet som din pappa ville, hade du ångrat dig då?

Läsning MED boken

Läsning MOT boken

Heder – Ungdomars
förhandling kring ett
laddat begrepp (u.u.)

Påbud

Att vara en bra person, så att det
inte blir något rykte, att typ såhär,
hur ska jag säga nu? du ska hänga
med bra folk, du ska typ vara snäll,
du ska vara respektfull, du ska ha
heder. (Ahmed, fokusgrupp 3)

Det har ingenting
med religion att
göra ... det är
traditioner. (Eri,
fokusgrupp 3)

Begränsningar

»Du får inte hänga» Om de
säger: »du får inte hänga»,
om de säger till sin dotter,
»du får inte hänga med
killar» (Yahya, fokusgrupp 1)

Alltså det handlar
jättemycket om religion
också. Nu tar jag islam
som ett exempel. (Zaidon,
fokusgrupp 3)

Rörelser

Heders koppling till olika fenomen
som religion, tradition, kultur,
etnicitet, språkgemenskap

Heder, informationsskällor
och positionering -
Ungdomars beskrivningar
av heder kopplade till
jämfällldhet och fredliga
och inkluderande
samhällren (antagen med
ändringar)

Den ambitiösa skoleleven

Jag tycker att för få lärare tar upp det,
det är bara typ svenskaläraren som tar
upp detta. Ingen annan lärare. **Vi** har
aldrig snackat om heder och sånt
förutom på svenskalektionen (Isljam,
fokusgrupp 1)

Att

kontextualisera
olika positioner
(rörelser)

Förankrad i lokalsamhället utanför skolan

Deltar på sociala medier

De gör såna där TikToks där **de** är så *depressed*,
alltså, lite gråter och lite sånt (Nita, fokusgrupp 1)

Man typ, det är då man börjar, typ det
här, man börjar lära sig och säga, svära,
alltså över varandra. Och då **man** märker
att man börjar bry sig, förstår du. Om jag
säger, om jag svär nåns mamma, då bryr
han sig, förstår du, det är den tiden, tio-
elva år **man** börjar. Och **man** fattar inte
att det är nånting som kallas heder man
beskyddar (Eri, Fokusgrupp 3)

Stockholms
universitet

Att närma sig ett kontroversiellt ämne – En analys av elevfrågor om en bok om hedersförtryck (under arbete)

Hur kände du dig när din pappa ville att du skulle gifta dig med din kusin

Rörelser i mötet med texten

Vad tänkte du när du skrev boken – att dela med dig av din historia?

Om moral, tankar och idéer om tro, kultur, samt politiska och mänskliga villkor

Om genrer, litterära grepp, språket och läsandet

Att närma sig ett kontroversiellt ämne – En analys av elevfrågor om en bok om hedersförtryck (under arbete)

Hur **kände** du dig när din pappa ville att du skulle gifta dig med din kusin

Rörelser i mötet med texten

Vad **tänkte** du när du skrev boken – att dela med dig av din historia?

Texten: förändringsnarrativ

I elevfrågorna dominerar mentala processer

Ett demokratiskt samtal? – Analyser av hur elevfrågor under ett författarbesök bidrar till att skapa ett rum där hedersnormer kan utforskas (under arbete)

Kontexten – förutsättningarna

Ett framträdelserum

(rörelser)

Varandras med-andra:
Individer – Kollektivet

existentiella, personliga, kulturella,
författarskapet, temat hedersförtryck

Mångfalden

Att ställa sig utanför/i periferin

”Vad tycker du om ”A” [en av skoleleverna]?”

Tala – Handla

”När vågade du erkänna att du inte ville tycka som dina föräldrar?”

Den demokratiska paradoxen